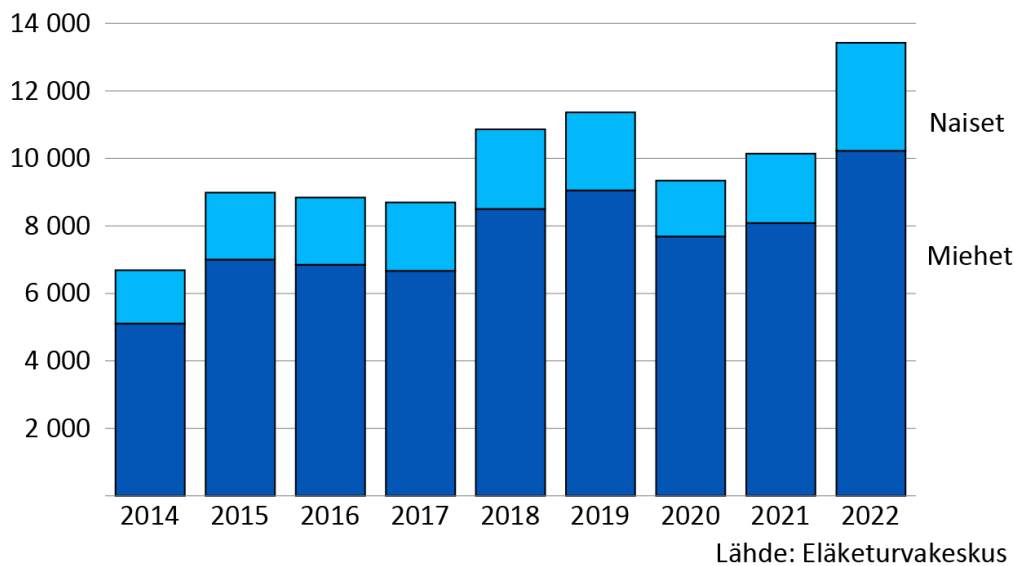

Tilasto ulkomaantyon vakuuttamisesta ja lahetetyista tyontekijoista 2022

Myonnettyjen todistusten maara kasvoi kolmanneksella

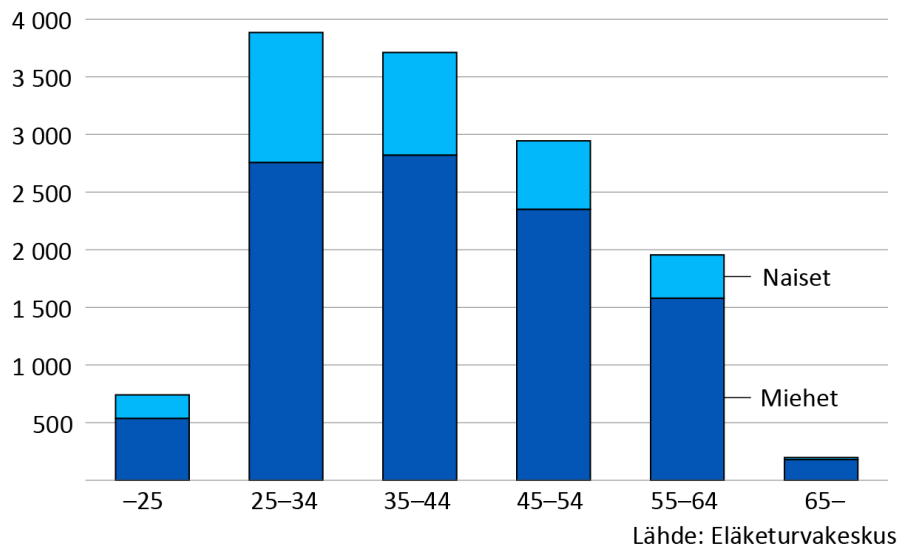
Eläketurvakeskuksen myöntämät todistukset Suomen sosiaaliturvaan kuulumisesta sukupuolen mukaan vuosina 2014–2022

Eläketurvakeskus myönsi vuonna 2022 yhteensä 13 400 todistusta Suomen sosiaaliturvaan kuulumisesta ulkomaantyon aikana. Määrä kasvoi kolmanneksella edellisvuotisesta. Kaikkiaan ratkaisuja Suomen sosiaaliturvaan kuulumisesta ulkomaantyon aikana tehtiin ETK:ssa 15 700.

Todistuksista yli 70 prosenttia annettiin miehille. Todistuksen saaneista henkilöistä yli 60 prosenttia oli alle 45-vuotiaita.

Eläketurvakeskuksen myöntämät todistukset Suomen sosiaaliturvaan kuulumisesta iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2022

Yli 40 prosenttia myönnetyistä todistuksista koski useassa maassa työskentelyä. Näillä henkilöillä voi olla useita eri työnantajia monessa eri maassa tai he työskentelevät säännöllisesti yhden työnantajan palveluksessa useassa maassa. Yrittäjistä 60 ja työntekijöistä 45 prosenttia työskenteli useassa maassa. Kuljettajille myönnetyistä todistuksista kaikki koskivat useassa maassa työskentelyä.

Useassa maassa työskentely oli yleisempää miehillä. Heidän todistuksistaan 47 prosenttia myönnettiin useaan maahan, kun vastaava osuus naisilla oli 26 prosenttia.

Yhdessä maassa työskentelyä koskevia todistuksia myönnettiin eniten Ruotsiin. Yhden työskentelymaan tapauksissa miesten yleisimmät kohdemaat olivat Ruotsi, Saksa ja Espanja. Naisilla yleisimmät maat olivat Espanja, Norja, ja Ruotsi. Yksittäisistä maista, joihin myönnettiin yli sata todistusta, naisilla oli enemmistö ainoastaan Kreikassa (66 %).

Yli 80 prosenttia annetuista todistuksista myönnettiin työntekijöille. Virkamiesten osuus todistuksista oli 6 prosenttia ja yrittäjien 5 prosenttia. Muiden henkilöryhmien osuudet olivat kukin alle 3 prosenttia.

Todistuksista lähes 70 prosenttia oli kestoltaan alle vuoden mittaisia. Myönnettyjen todistusten voimassaoloaika oli keskimäärin lyhin apurahansaajilla, joiden todistuksista yli 90 prosenttia oli alle vuoden mittaisia. Keskimäärin pisin todistusten kesto oli lentohenkilöstöön kuuluvilla. Heidän todistuksistaan 80 prosenttia oli yli vuoden mittaisia.

(Päivitetty 2.2.2023)

Tilaston kuvaus

Tilasto ulkomaantyön vakuuttamisesta ja lähetetyistä työntekijöistä

Tuottaja: Eläketurvakeskus

Tilaston kotisivu: [Tilasto ulkomaantyön vakuuttamisesta ja lähetetyistä työntekijöistä](#)

Aihealue: Sosiaaliturva

Tilasto kuuluu Suomen viralliseen tilastoon (SVT): Ei

ISSN: 2669-9036

Kuvaus

Tilasto kuvaa Suomesta EU- ja sosiaaliturvasopimusmaihiin lähetettyjen sekä kahdessa tai useammassa valtiossa työskentelevien henkilöiden lukumääriä.

Tietosisältö

Tilasto sisältää tietoja Suomen sosiaaliturvan soveltamista koskevista ratkaisuista.

Käytetyt luokitukset

kohdemaata, ikä, sukupuoli, henkilöryhmä, todistuksen voimassaoloaika

Tietojenkeruumenetelmät ja tietolähde

Tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen antamiin Suomen sosiaaliturvan soveltamista koskeviin ratkaisuihin.

Päivitystiheys

Kerran vuodessa.

Valmistumis- tai julkistamisaika

Tiedot ilmestyvät tilastovuotta seuraavan vuoden alkupuoliskolla. Julkistusaika ilmoitetaan vuosittain tilastojen julkistamiskalenterissa sivulla <https://www.etk.fi/tutkimus-tilastot-ennusteet/tilastot/julkistamiskalenteri/>.

Aikasarja

Tilastoa on julkaistu vuodesta 2019 lähtien. Aikasarja alkaa vuodesta 2005.

Asiasanat

sosiaalivakuutus, työvoiman liikkuvuus, lähetetyt työntekijät, työskentely ulkomailla, EU:n sosiaaliturva-asetus, A1-todistus, sosiaaliturvasopimus

Käsitteet ja määritelmät

A1-todistus, lähetetyn työntekijän todistus

Todistus, joka osoittaa minkä maan sosiaaliturvalainsäädäntöä sen haltijaan sovelletaan.

EU/ETA-maahan, Sveitsiin, Britanniaan tai sosiaaliturvasopimusmaahan lähtevä Suomen sosiaaliturvassa säilyvä henkilö tarvitsee todistuksen (EU/ETA-alueella A1-todistus), jotta hänen eläkkeensä karttuisi Suomeen. Todistuksen antaa hakemuksesta Eläketurvakeskus.

Automaattiratkaisu

Ratkaisu, jossa käsittelyjärjestelmä ratkaisee hakemuksen automaattisesti ilman käsittelijän toimia.

EU:n sosiaaliturva-asetus

Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä liikkuvien henkilöiden sosiaaliturvaa säätelevä EU:n sosiaaliturva-asetus 883/2004. Asetusta sovelletaan EU-maissa sekä Islannissa, Liechtensteinissa, Norjassa ja Sveitsissä. Britanniaan sovelletaan erosopimusta tai kauppaa- ja yhteistyösopimusta.

Henkilöryhmä

Ikä

Tilastossa käytetty ikä on henkilön ikä tilastovuoden lopussa.

Komennusmuutos

Työnantajan tai työntekijän ilmoittama muutos ulkomaan työkomennuksessa, esimerkiksi komennuksen päättyminen alkuperäistä suunnitelmaa aikaisemmin.

Käsittelyaika

Käsittelyaika alkaa päivästä, jolloin hakemus on vastaanotettu Eläketurvakeskuksessa ja päättyy päivään, jolloin Eläketurvakeskus on ratkaissut asian.

Lähetetty työntekijä

Työntekijä, jonka suomalainen työnantaja lähettää tilapäisesti työskentelemään ulkomaille. Lähetetyn työntekijän eläke karttuu Suomen lakien mukaan, jos EU:n sosiaaliturva-asetuksen tai kahdenvälisen sosiaaliturvasopimuksen edellytykset lähettämislle täyttyvät.

Poikkeuslupa

Viranomaisten välinen sopimus, jolla henkilöön sovellettava sosiaaliturvalainsäädäntö määritellään EU-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen normaaleista säännöistä poikkeavasti, esimerkiksi pitkän ulkomaantyöskentelyn johdosta.

Sosiaaliturvasopimus

Kahden valtion välinen sopimus, joka säätelee niiden välillä liikkuvien henkilöiden sosiaaliturvaa.

Suomella on sosiaaliturvasopimus Australian, Chilen, Etelä-Korean, Intian, Israelin, Japanin, Kanadan, Kiinan, Quebecin ja Yhdysvaltojen kanssa.

Usean maan työntekijä

Henkilö, joka työskentelee säännöllisesti kahdessa tai useammassa eri EU-maassa.

Laatuseroste: Tilasto ulkomaantyon vakuuttamisesta ja lahetetyista tyontekijöistä 2022

Ulkomaantyon vakuuttamista ja lahetettyjä tyontekijöitä koskeva tilasto tuotetaan Eläketurvakeskuksessa.

Laissa Eläketurvakeskuksesta (ETKL) todetaan Eläketurvakeskuksen (ETK) yhdeksi tehtäväksi harjoittaa toimialaansa kuuluvaa tilastotoimintaa. ETK:ssa tilastojen tuottamisesta vastaa suunnitteluosasto.

Tilaston tuottamisen kustannuksista vastaa ETK.

Tilastotietojen relevanssi

Tilasto kuvaa Suomesta EU- ja sosiaaliturvasopimusmaihiin lahetettyjen tyontekijöiden ja tiettyjen muiden henkilöryhmien lukumääriä. Tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen antamiin Suomen sosiaaliturvan soveltamista koskeviin ratkaisuihin.

Eläketurvakeskus ratkaisee hakemuksesta, sovelletaanko henkilöön Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä tilanteissa, joissa on kyse EU:n sosiaaliturva-asetuksen mukaisesta mahdollisuudesta säilyä Suomen sosiaaliturvassa. Suomen sosiaaliturvassa säilyvä henkilö saa tästä osoitukseksi A1-todistuksen.

Eläketurvakeskus ratkaisee myös, voidaanko henkilölle antaa todistus tai päätös Suomen sosiaaliturvaan kuulumisesta voimassa olevien sosiaaliturvasopimusten perusteella.

Toimivalta edellä kuvattujen ratkaisujen tekoon on ainoastaan Eläketurvakeskuksella. Näin ollen tilasto antaa kattavan kokonaiskuvan Suomesta EU- ja sopimusmaihiin lahetetyistä tyontekijöistä ja muista henkilöryhmistä.

Tilaston tietojen ulkopuolelle jäävät

- EU-alueella ja sosiaaliturvasopimusmaissa paikallisessa työsuhteessa työskentelevät henkilöt
- EU-alueen ja sosiaaliturvasopimusmaiden ulkopuolella työskentelevät henkilöt.

Sama henkilö voi saada todistuksen useamman kerran vuoden aikana, joten tilastosta ei voida suoraan päätellä, kuinka monta henkilöä vuosittain on lahetetty Suomesta EU- ja sosiaaliturvasopimusmaihiin.

Tilaston tietojen perusteella ei voida myöskään päätellä, ovatko henkilöt työoikeudellisten sääntöjen nojalla lahetettyjä tyontekijöitä tai voidaanko heihin soveltaa lahetettyjä tyontekijöitä koskevia direktiivejä tai muita vastaavia säännöksiä.

Tilastossa on esitetty saapuneiden ja ratkaistujen hakemusten lukumäärät jaoteltuina maittain sekä henkilöryhmittäin. Tiedot on luokiteltu iän, sukupuolen ja kohdemaan mukaan.

Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Tilaston tiedot perustuvat kokonaisaineistoon Eläketurvakeskuksen kunakin vuonna antamista ratkaisuksista sekä saapuneista hakemuksista. Aineisto on koottu eläkejärjestelmässä käytettävistä toimeenpanotiedoista.

Tilastossa havaitut virheet korjataan verkkopalvelussa välittömästi. Merkittävistä virheistä laaditaan erillinen tiedote.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston tiedot julkaistaan kerran vuodessa tilastovuotta seuraavan vuoden alkupuolella. Tilaston julkistamisajankohta ilmoitetaan julkistamiskalenterissa ETK:n kotisivuilla osoitteessa <https://www.etk.fi/tutkimus-tilastot-ennusteet/tilastot/julkistamiskalenteri/>.

Tilaston tiedot ovat lopullisia.

Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Tilastoa on julkaistu vuodesta 2019 lähtien. Aikasarja on tuotettu takautuvasti tilastovuoteen 2005 asti.

Aikasarjojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat mm. seuraavat muutokset:

- Tilastojen perusteena oleva rekisteri vaihtui vuonna 2015.
- EU- ja sosiaaliturvasopimusmaiden määrä on kasvanut.
- Henkilöryhmien määritelmät ovat muuttuneet säädösmuutosten johdosta.
- Tietoisuus todistusten tarpeellisuudesta on kasvanut. Tämä on osaltaan vaikuttanut todistushakemusten määrän kasvuun.

Euroopan komissio julkaisee säännöllisesti tilastoraportteja EU:n sisäisestä työvoiman liikkuvuudesta sekä annetuista A1-todistuksista. Tilastojen Suomen myöntämiä A1-todistuksia koskevat tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen tekemiin ratkaisuihin, ja ne ovat pääosin yhteneväisiä tämän tilaston kanssa.

Tietojen saatavuus ja selkeys

Tilaston tiedot julkaistaan vuosittain tilaston kotisivulla sekä ETK:n tilastotietokannassa osoitteessa <https://tilastot.etk.fi>.

Tilaston kuvaus on esitetty tilaston kotisivulla.

Lisätietoja tilastosta antaa ETK:n tilastopalvelu [tilastot\(at\)etk.fi](mailto:tilastot(at)etk.fi).

Euroopan komission tilastoja:

- [European Commission Reports on Labour Mobility](#)
- [European Commission: Posting of workers – Report on A1 portable documents issued in 2020](#)